

ZNANSTVENA KONFERENCA KARPATSKO-BALKANSKO-DINARSKÉ GEOMORFOLOŠKE KOMISIJE

Postojna, 13.–17. september 2016

V okviru delovanja Karpatsko-balkansko-dinarske geomorfološke komisije (okr. CBDGC) je septembra 2016 v Postojni potekala znanstvena konferenca, na kateri smo se zbrali geomorfologi in strokovnjaki sorodnih ved iz večine članic komisije. Ta že več kot pol stoletja na vsakih nekaj let pripravlja takšne konference z namenom izmenjavanja rezultatov znanstvenih raziskovanj in uporabe različnih raziskovalnih metod pri preučevanju reliefnih oblik in geomorfni procesov, s poudarkom na ozemlju članic (Srednja in Jugovzhodna Evropa). Konferenco je pripravilo Geomorfološko društvo Slovenije v sodelovanju z Inštitutom za raziskovanje krasa ZRC SAZU, Geografskim inštitutom Antona Melika ZRC SAZU in Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Na zasedanju se je zbralo 46 raziskovalcev, ki so predstavili 24 prispevkov v obliki referatov in 17 v obliki posterjev, prišli pa so iz Poljske, Češke, Slovaške, Madžarske, Romunije, Avstrije, Makedonije, ZDA in Slovenije.

Kot že na predhodni znanstveni konferenci CBDGC v Stari Lesni na Slovaškem junija 2013, so se tudi tokrat jasno pokazale velike spremembe v geomorfološkem preučevanju na območju članic komisije. Potrebni je bilo kar nekaj let, da so geomorfologi v nekdanjih socialističnih državah povsem spremenili koncept geomorfološkega preučevanja ter se počasi in z velikimi naporji vključili v glavni tok svetovnega geomorfološkega dogajanja. Ta pomemben proces je potekal sočasno z menjavo generacij, saj so zdaj v večini teh držav v ospredju raziskovalci in učitelji srednjih let, ki so že imeli možnost izpopolnjevanja v tujini, dostop do tuje literature in sodobne raziskovalne opreme in se bolj ali manj uspešno vključujejo v različne evropske in druge mednarodne projekte. V nekaterih državah tega območja poteka ta proces sicer počasneje, predvsem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, kar se je pokazalo tudi na odsotnosti raziskovalcev iz nekaterih držav, vključno z našo soseščino.

Predstavljeni prispevki so ponovno pokazali izjemno široko paleto raziskovalnih metod, s katerimi geomorfologi preučujejo sedanje in pretekle geomorfne procese ter najrazličnejše reliefne oblike, od periglacialnih procesov v Visokih Tatrah in recentne fluvialne dinamike velikih rek v Panonski nižini do modeliranja denudacijskih in fluvialnih procesov s pomočjo geografskih informacijskih sistemov, merilnih polj, lidarskih posnetkov itd. Pozornost vzbuja tudi velik poudarek na aplikaciji geomorfoloških preučevanj pri poseganju v prostor, bodisi v 'naravnem' ali urbanem okolju, ter na poskusih umeščanja rezultatov podrobnih meritev in preučevanj v širši kontekst geomorfnega dogajanja in spreminjanja okolja nasploh, kar je tudi eden od pomembnih trendov v sodobni geomorfologiji.

Že pred skoraj dvema desetletjema se je prvotna Karpatsko-balkanska geomorfološka komisija prav na pobudo Slovenije razširila še na območje Dinarskega gorstva, ki se od obeh drugih gorstev razlikuje po prevladi in posebnem, dinarskem tipu krasa.

Sodelovanje raziskovalcev s tega območja pri delu CBDGC je spodbudilo zanimanje za kras tudi v ostalih članicah, kjer preučevanje krasa ni tako zelo v ospredju, in to je bil tudi eden glavnih nagibov, da smo konferenco pripravili na slovenskem krasu. Udeležencem smo poskušali na različne načine predstaviti bistvene geomorfološke značilnosti Slovenije, z izrazitim poudarkom na krasu. Na začetku konference je akademik Andrej Kranjc spregovoril o razvoju in pomenu krasoslovja, kraški problematiki so bili posvečeni tudi trije od štirih vabljenih predavanj domačih raziskovalcev: Andreja Mihevc (*Kraška geomorfologija*), Nadje Zupan Hajna (*Kraški sedimenti: koristno orodje za rekonstrukcijo geomorfološkega razvoja (na primerih iz Slovenije)*), Matije Zorna (*Raziskovanje sedimentnih kaskad na stiku štirih evropskih pokrajin*) in Uroša Stepišnika (*Glacialna geomorfologija Dinarskega gorstva*). Tudi v ostalem delu konference so imeli domači strokovnjaki precej besede: izpostavil bi prispevke Mitje Prelovška (*Vloga koncentracije CO₂ in njenega spreminjanja pri geomorfem razvoju krasa*), Uroša Stepišnika in sodelavcev (*Proglacialni kraški sistem: primer Blidinje*) ter Andreja Germovška in Mojce Zega (*Varovanje in vrednotenje geomorfološke dediščine v Sloveniji*).

Pomemben del konference je bilo tudi neposredno spoznavanje različnih tipov krasa na štirih ekskurzijah: *Morfologija in hidrologija kraških polj* (vodstvo: Andrej Mihevc), *Visoki dinarski kras* (Andrej Mihevc, Uroš Stepišnik, Matija Zorn), *Kras in kontakti krasa Krasa* (Andrej Mihevc) ter *Julijske Alpe* (Uroš Stepišnik, Matija Zorn).

Konferenca je potekala v prostorih Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Postojni, ravno pravšnje število udeležencev pa je omogočalo prijetno druženje ter živahno izmenjavo raziskovalnih in drugih izkušenj. Žal so finančne težave marsikomu preprečile udeležbo, a že nestrpnost pričakujemo naslednjo konferenco CBDGC, ki jo nameravajo pripraviti naši kolegi iz Szegeda (Madžarska).

Karel Natek

Udeleženci na ekskurziji na Cerknškem polju (foto: M. Blatnik).